

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84209,Drac-Karol-Juliusz.html>
2022-10-02, 09:10

Drac Karol Juliusz

DRAC Karol Juliusz (28 I 1875, Warszawa – 26 IV 1906, tamże), inżynier, wynalazca w dziedzinie fotografii barwnej. Syn Jana, sekretarza jednego z wydziałów Komisji Rządowej Przychodów Skarbowych, i Franciszki Chrapczyńskiej.

D. uczył się w V Gimnazjum w Warszawie, później został przeniesiony do gimnazjum na Pradze. Od wczesnej młodości interesował się naukami przyrodniczymi. Jako uczeń urządził w swoim pokoju małe laboratorium chemiczne, gdzie nie tylko sam eksperymentował, ale i kształcił kolegów. W XII 1892 został aresztowany i osadzony w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej, gdyż policja podczas rewizji znalazła w jego pokoju pisma socjalistyczne. Ponieważ nie udowodniono mu przynależności do organizacji politycznych, w VII 1893 został zwolniony. Aby móc przystąpić do matury, wyjechał do Petersburga, gdzie udało mu się uzyskać zgodę ministra oświaty. Egzaminy maturalne zdał w Parnawie (1896) z oceną maxima cum laude i podjął studia w Inst. Technologicznym w Petersburgu, które ukończył w 1903, otrzymując dyplom inżyniera technologa.

Głównym osiągnięciem D. było skonstruowanie aparatu własnego projektu, który umożliwiał otrzymywanie barwnych fotografii bez używania kolorowych filtrów. Jego pomysł polegał na rozszczepieniu wiązki światła słonecznego na trzy, odpowiadające następującym zakresom barw widma: czerwono-pomarańczowej, żółto-zielonej oraz niebiesko-fioletowej. W ten sposób otrzymywane były trzy częściowe obrazy fotograficzne, a w konsekwencji – jedno barwne zdjęcie. Trzy negatywy były uzyskiwane w trakcie jednej ekspozycji, która w dobrych warunkach oświetlenia wynosiła zaledwie ułamki sekundy. Skonstruowany przez siebie przyrząd nazwał chromografem. Wynalazek zgłosił w 1903 urzędzie patentowym w Petersburgu (otrzymał pierwsze „świadectwo ochronne” nr 2095). Dalsze badania D.

proceeding in Jena, in the optical workshops of Carl Zeiss, and completed it in Warsaw in 1905. In order to popularize his invention, D. traveled in 1906 to London, where he conducted a public demonstration in the School of Photography at the London Polytechnic. The color photographs taken during the presentation aroused considerable interest and recognition among the present, and the positive relations from the show were published in trade magazines of the English (m.in. *Colour Photography Without Filters at One Exposure*, „The British Journal of Photography” 1906, nr 2387). The next show, organized in Warsaw, also ended in success. D. in 1905 received a patent for the first model of the device on the territory of the Russian Empire (nr 10 100, the second invention was patented in the Russian Empire in 1908 – under number 12 860). Work on the device was very expensive and plunged his family into debt, of which D. was finally freed by death.

He also tried his hand at poetry.

D. died as a result of gas poisoning in his own home. It was an unfortunate accident. Engineer A. Wierzbicki, D.'s assistant, immediately after the inventor's death took the device (together with full rights to the invention), promising to take over the family debt to D.'s brother, Jan, in return. Technical details of the device remain unknown, there are only patent documents and reports from public demonstrations of the color camera. The device was not put into industrial production.

SPPT (W. Żdzarski).

W. Jewsiewicki: *Karol Juliusz Drac. Dzieje polskiego wynalazku zdjęć kolorowych systemem optycznym bez filtrów*, KHNiT 1956, nr 3; H. Latoś: *1000 słów o fotografii*, Warszawa 1979.

Marcin Dolecki

